

Галузі народногосподарського комплексу беруть активну участь у системному оновленні та заміні спожитих засобів аграрного виробництва в процесі його розширеного відтворення, що суттєво впливає на обсяги й ефективність виробництва зерна. До того ж розвитку рослинницьких галузей завжди позначаються коливання погодних умов.

Отже, в історичному плані під впливом глибоких соціально – економічних і політичних змін у розвитку продуктивних сил в сільському господарстві країни відбувається генезис зернового господарства як основної, життєво визначальної галузі суспільства.

Література.

1. Шибаніна О.В., Демченко Т.В. Розвиток виробництва зерна і його значення у забезпеченні продовольчої безпеки України / О.В. Шибаніна, Т.В. Демченко // Економіка АПК.- 2010.- № 5. – С. 45–48.

2. Суперсон В.І. Продовольча безпека України та деякі аспекти її формування в сучасних умовах / В.І. Суперсон // Економіка АПК. – 2010. - № 4. – С. 24–26.

3. Грідін О.В. Стан та перспективи розвитку вітчизняного зерновиробництва в умовах вступу до СОТ / О.В. Грідін // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ. – 2007. – Вип. 50. – С. 81-86.

4. Грідін О.В. Світовий ринок зерна: стан, проблеми та перспективи розвитку / О.В. Грідін // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка та менеджмент». – 2008. - Випуск 8/1, (31), – С. 75-78.

5. Саблук П.Т. Продовольча безпека України / П.Т. Саблук // Економіка АПК. – 2009. - № 10. –С. 3-7.

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ДЖЕРЕЛО ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНОЇ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ В КОНТЕКСТІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Вітчук Т.Ю., МАГІСТР,*

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Одним з основних питань сучасного розвитку України є забезпечення її продовольчої безпеки як важливої складової економічної безпеки держави. Продовольча безпека є однією з передумов політичної та соціальної стабільності. Більшість країн світу орієнтуються на повне самозабезпечення продуктами харчування. В

* Науковий керівник – Біттер О.А., д.е.н., в.о. професора

Україні ж продовольче питання останнім часом вирішується в основному за рахунок імпорту готової продукції. В той же час показники, які характеризують споживання продуктів харчування, а отже й рівень продовольчої безпеки, в Україні є критично низькими. Таким чином, проблема забезпечення продовольчої безпеки України є стратегічним пріоритетом її соціально-економічного розвитку.

Вітчизняними науковцями багато уваги приділяється проблемі забезпечення продовольчої безпеки України. Дану проблему досліджують Лукінов І. І. [1], Саблук П. Т. Рівень продовольчої безпеки залежить від рівня розвитку агропромислового комплексу. Долідженням питань розвитку сільського господарства, зокрема проблемі надходження інвестицій в галузь присвячено праці Лупенка Ю. О. [2], Черевка Г. В [3] та інших авторитетних науковців.

Агропромисловий комплекс України є запорукою забезпечення населення продуктами харчування. Тому основним шляхом вирішення продовольчого питання має стати відродження власного крупнотоварного виробництва. Тим більше, Україна має всі необхідні сприятливі передумови для успішного розвитку сільського господарства, такі як сприятливий клімат, родючі землі, наявність відносно дешевої та кваліфікованої робочої сили.

Для України проблеми досягнення продовольчої безпеки мають особливо важливе значення, що зумовлюється насамперед сучасним станом розвитку АПК. Глибока і довготривала загальноекономічна криза в Україні зумовила критичний стан в її сільському господарстві [1].

Сьогодні агропромисловий комплекс України в цілому та Львівської області зокрема знаходиться в стані глибокої фінансової кризи. Основною причиною цього є нестача ресурсів для забезпечення розвитку виробництва. У зв'язку з фінансовою кризою та складними економічними умовами в державі фінансування агропромислового комплексу в державному бюджеті у 2009 році порівняно з минулим роком скоротилося майже вдвічі з 12,1 млрд. грн. до 6,4 млрд. грн. Цілоком очевидно, що в такій ситуації необхідно шукати додаткові альтернативні джерела фінансування аграрної сфери економіки. На наш погляд, вирішення цієї проблеми полягає в залученні інвестицій, що стали б каталізатором економічного розвитку. Вважаємо, що особливу увагу слід звернути на прямі іноземні інвестиції, залучення яких здатне швидко вивести галузь з кризи. Тим більше, залучення прямих іноземних інвестицій має ряд суттєвих переваг : вони стимулюють розвиток економіки, сприяють скороченню безробіття за рахунок створення нових робочих місць, підвищують продуктивність праці. Також сприяють підвищенню

конкурентоспроможності як підприємства, так і галузі в цілому. Важливо те, що пряме іноземне інвестування не призводить до збільшення зовнішньої заборгованості, а отже державі не потрібно здійснювати додаткові витрати на обслуговування зовнішнього боргу. За допомогою прямих іноземних інвестицій відбувається технологічне оновлення виробництва, що особливо актуально, враховуючи те, що щороку втрачається значна кількість зернової продукції, м'яса, овочів та фруктів саме через технологічну відсталість аграрної сфери.

Іноземні інвестиції в агропромисловий комплекс в умовах обмеженості внутрішніх ресурсів є найпривабливішим джерелом матеріально-технічного та фінансового забезпечення [3; с. 105-106].

В останні роки прослідковується яскраво виражена позитивна тенденція до зростання обсягу прямих іноземних інвестицій в сільське господарство Львівщини. Обсяг прямих іноземних інвестицій з 2003р. по 2006 р. був досить незначним та не перевищував 758 тисяч доларів США і різко зріс у 2007 р. порівняно з 2006 р. у 39,5 разів. У 2008 році незважаючи на наростання світової фінансової кризи і пов'язане з цим зменшення вільних інвестиційних ресурсів збереглась позитивна тенденція до зростання і обсяг прямих іноземних інвестицій в галузь порівняно з 2007 роком зріс у 2,6 рази.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, вкладених в економіку області, станом на 1 січня 2009 року становив 930,7 млн. дол. США і з них інвестиції у сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги – 85,8 млн. дол. США (9,2%).

Частка надходжень у сільське господарство в структурі прямих іноземних інвестицій у Львівську область зростає. Обсяг надходжень інвестицій у сільське господарство у 2008 році становить 24,32% прямих іноземних інвестицій в область. Тобто в структурі прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності частка інвестицій в сільське господарство є досить вагомою. Для порівняння: частка інвестицій у фінансову діяльність складає 17,6%, у машинобудування – 15,8%, в операції з нерухомістю – 13,1%, в торгівлю – 9,6% та в інші види господарської діяльності – 19,6%. Це свідчить про зростання інвестиційної привабливості сільського господарства та про наявні перспективи щодо його розвитку за рахунок залучення коштів іноземних інвесторів.

Однією з причин зростання зацікавленості інвесторів саме до аграрного виробництва стала світова продовольча криза, яка зумовила ріст прибутковості в аграрному секторі через підвищення цін на продовольчі товари.

Разом із позитивними зрушеннями залишається також чимало проблем, пов'язаних з прямим іноземним інвестуванням.

По-перше, наявного обсягу прямих іноземних інвестицій залишається все ще недостатньо і потреба сільського господарства в прямих іноземних інвестиціях в кілька разів перевищує їх пропозицію та залишається незадоволеною.

По-друге, існує комплекс чинників, що стримують потенційних інвесторів від вкладання своїх коштів у розвиток сільськогосподарського виробництва. До числа лімітуючих факторів насамперед належать політичні ризики, не прогнозована макроекономічна ситуація, заборони експорту, неповернення ПДВ, нульові ставки рентабельності [3; с. 64].

По-третє, варто зазначити, що національна економіка не може орієнтуватись лише на зарубіжні джерела інвестування, тому прямі іноземні інвестиції слід розглядати лише як засіб стимулювання економічного розвитку, а не як основне та єдине джерело фінансування і залучати їх так, щоб в першу чергу підтримувати і захищати інтереси вітчизняного виробника – реципієнта іноземних інвестицій.

Таким чином, необхідно комплексно вирішувати проблеми, що перешкоджають успішному надходженню прямих іноземних інвестицій в сільське господарство.

На нашу думку, для успішного розвитку іноземного інвестування необхідно в першу чергу удосконалити законодавчу базу, забезпечити стабільність податкового законодавства, стабілізувати політичну ситуацію в країні.

Також потрібно проводити дієві заходи боротьби з корупцією та сприяти детінізації економіки

Виконання цих завдань забезпечить створення сприятливого інвестиційного клімату в державі, що зацікавить потенційного іноземного інвестора та забезпечить зростання обсягів прямих іноземних інвестицій в сільське господарство. Це безумовно сприятиме розвитку аграрного виробництва, забезпеченню продовольчої безпеки, а також в перспективі призведе до утвердження України як потужної розвинутої держави з ефективним та конкурентоспроможним на світовому ринку сільським господарством.

Література.

1. Лукинов І. І., Саблук П. Т., Онищенко О. М., Про стратегію трансформації АПК і забезпечення продовольчої безпеки України. Наукова доповідь. К.: Видавництво Інституту аграрної економіки УААН, 2000.

2. Лупенко Ю. О. Інвестування в агросектор: ідентифікація та напрями усунення перешкод. – Економіка АПК, 2009, №6.

3. Черевко Г. В. Державне регулювання економіки в АПК : Навч. посібник. – К.: Знання, 2006.